

Funkcjonowanie pieczy zastępczej, placówek wsparcia dziennego oraz zakładów stacjonarnych pomocy społecznej w województwie mazowieckim w 2021 r.

29.07.2022 r.

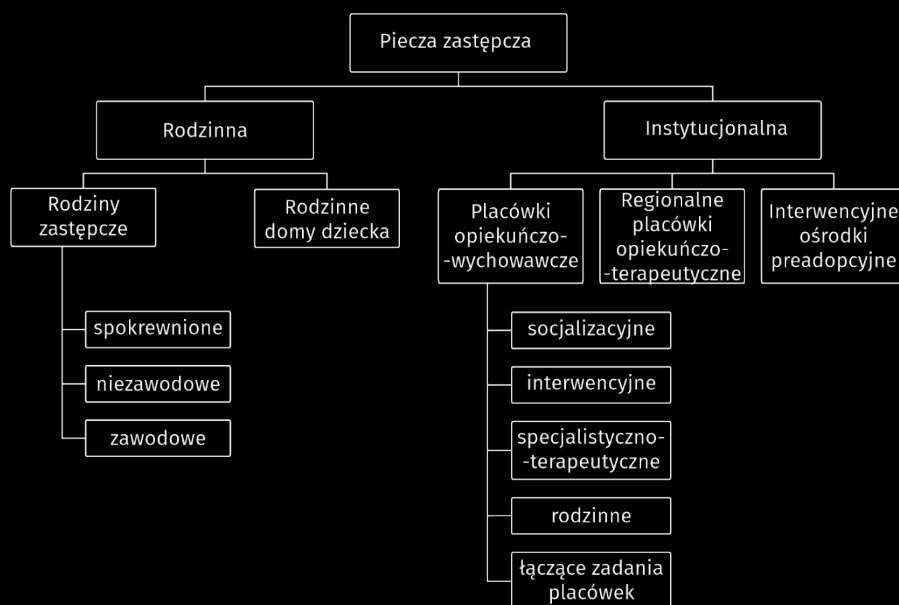
↑ **1,8%**

Wzrost liczby dzieci w rodzinnej
pieczy zastępczej w porównaniu
z 2020 r.

W województwie mazowieckim w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się liczba rodzin zastępczych, a zwiększyła liczba rodzinnych domów dziecka. Więcej było placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej, natomiast mniej było placówek wsparcia dziennego. Zwiększyła się liczba zakładów stacjonarnych pomocy społecznej.

System rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej zapewnia wychowanie dzieci i młodzieży pozbawionej całkowitego lub częściowego wsparcia ze strony rodziny naturalnej.

Formy pieczy zastępczej

Rodzinna piecza zastępcza

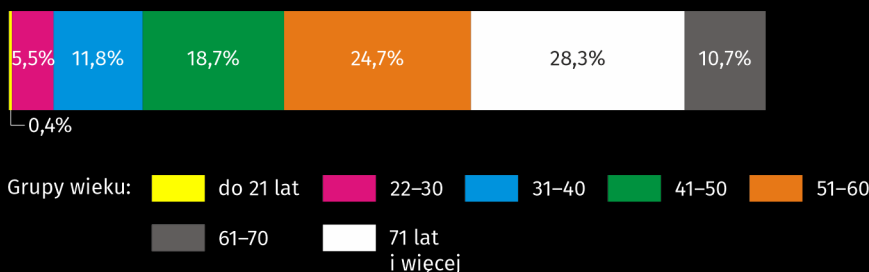
W województwie mazowieckim w końcu 2021 r. opiekę nad dziećmi sprawowało 4013 rodzin zastępczych (o 0,6% mniej niż w 2020 r.) i 72 rodzinne domy dziecka (o 14,3% więcej w stosunku do 2020 r.). Stanowiły one 11,1% wszystkich placówek rodzinnej pieczy zastępczej w Polsce. Wśród rodzin zastępczych rodziny spokrewnione stanowiły 65,5%, rodziny niezawodowe – 30,5%, a rodziny zawodowe – 4,0%. Rodzinną pieczę zastępczą tworzyło 2036 małżeństw oraz 2049 osób samotnych. Najczęściej pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej podejmowały się osoby w wieku 51–70 lat (2166 osób, tj. 53,0%), natomiast najrzadziej osoby do 21 roku życia (15 osób, tj. 0,4%).

53% osób pełniących funkcję
rodzinnej pieczy zastępczej było
w grupie wiekowej 51–70 lat

Tablica 1. Rodzinna piecza zastępcza (stan w dniu 31 grudnia)

Wyszczególnienie		Ogółem	W tym na wsi	Dzieci w rodzinach	
				razem	w tym dziewczęta
Rodzinna piecza zastępcza	2020	4100	1343	5909	2961
	2021	4085	1378	6018	2939
Rodziny zastępcze		4013	1349	5511	2684
spokrewnione		2629	797	3386	1677
niezawodowe		1222	459	1569	754
zawodowe		119	73	418	187
zawodowe specjalistyczne		13	6	25	11
zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego		30	14	113	55
Rodzinne domy dziecka		72	29	507	255

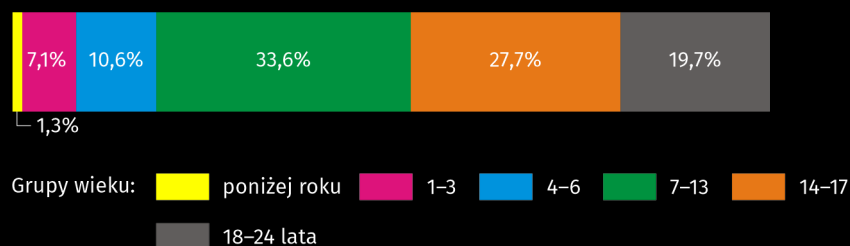
Wykres 1. Osoby prowadzące rodzinną pieczę zastępczą według grup wieku w 2021 r. (stan w dniu 31 grudnia)

W rodzinnej pieczy zastępczej w ostatnim dniu roku przebywało 6018 dzieci (w tym 80,3% to osoby do 18 roku życia). Ich liczba w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 1,8%. Najliczniejszą grupę stanowili wychowankowie w wieku 7–13 oraz 14–17 lat (odpowiednio 33,6% i 27,7%). Po raz pierwszy w swoim życiu do rodzinnej pieczy zastępczej trafiło 901 dzieci. Spośród wszystkich osób objętych opieką, 586 posiadało orzeczenie o niepełnosprawności, a 376 było sierotami.

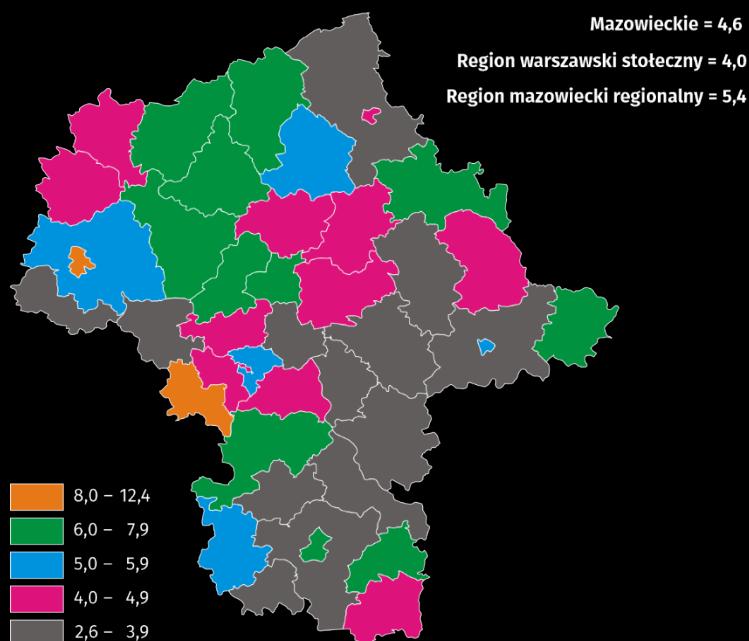
Wśród dzieci korzystających z rodzinnych form opieki, 586 posiadało orzeczenie o niepełnosprawności

Wykres 2. Struktura dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej według grup wieku w 2021 r. (stan w dniu 31 grudnia)

Biorąc pod uwagę liczbę dzieci do 18 roku życia przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na 1000 dzieci w tym samym wieku, najwyższy wskaźnik odnotowano w powiecie żyrardowskim (12,4), a najniższy w powiecie szymborskim (2,6).

Mapa 1. Dzieci do 18 roku życia przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej na 1000 dzieci w tym samym wieku w 2021 r. (stan w dniu 31 grudnia)

W ciągu 2021 r. rodzinną pieczę zastępczą opuściło 661 dzieci do 18 roku życia, tj. o 25,2% więcej niż rok wcześniej. Największą grupę (29,2%) stanowili wychowankowie, którzy powrócili do rodzin naturalnych. Wśród opuszczających rodzinną pieczę zastępczą było 448 pełnoletnich wychowanków, tj. o 19,8% więcej niż w 2020 r. Spośród nich 263 usamodzielnili się, w tym 230 założyło własne gospodarstwo domowe, a 11 powróciło do rodziny naturalnej lub krewnych.

Instytucjonalna piecza zastępcza

Na terenie województwa mazowieckiego w końcu 2021 r. funkcjonowało 138 placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej, z tego 137 placówek opiekuńczo-wychowawczych (więcej o 6 niż w 2020 r.) oraz 1 interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

Placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej stanowiły 10,8% wszystkich placówek tego typu w Polsce.

Wśród ogółu placówek opiekuńczo-wychowawczych przeważały placówki socjalizacyjne 65,0% oraz placówki rodzinne 20,4%.

Łączna liczba miejsc w instytucjonalnej pieczy zastępczej wyniosła 1664 i były to miejsca w placówkach opiekuńczo-wychowawczych 1644. Liczba placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 4,6%, natomiast liczba miejsc zmniejszyła się o 8,1%.

Ponad 71% wszystkich miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, to miejsca w placówkach socjalizacyjnych

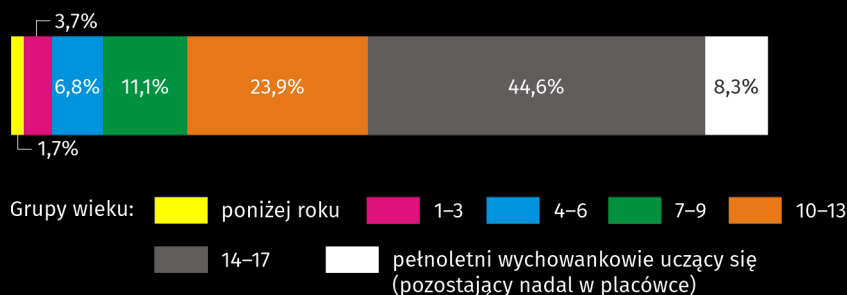
Tablica 2. Instytucjonalna piecza zastępcza według typu placówki (stan w dniu 31 grudnia)

Wyszczególnienie	Placówki	Miejsca	Wychowankowie		
			ogółem	w tym sieroty i półsieroty	
Instytucjonalna piecza zastępcza	2020	132	1811	1646	399
	2021	138	1664	1672	361
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	137	1644	1650	361	
socjalizacyjne	89	1172	1198	260	
interwencyjne	7	98	103	19	
specjalistyczno-terapeutyczne	2	27	30	3	
rodzinne	28	180	152	48	
inne ^a	11	167	167	31	
Interwencyjne ośrodki preadopcyjne	1	20	22	–	

a łącznie zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych.

W placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej, w ostatnim dniu roku, przebywało 1672 wychowanków, a w samych placówkach opiekuńczo-wychowawczych 1650. Wśród placówek opiekuńczo-wychowawczych najwięcej wychowanków – 72,6% przebywało w placówkach socjalizacyjnych, a najmniej – 1,8% w placówkach specjalistyczno-terapeutycznych. Podobnie jak w latach poprzednich, w placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej, umieszczono więcej chłopców (885) niż dziewcząt (787).

Wykres 3. Struktura wychowanków placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej według grup wieku w 2021 r. (stan w dniu 31 grudnia)

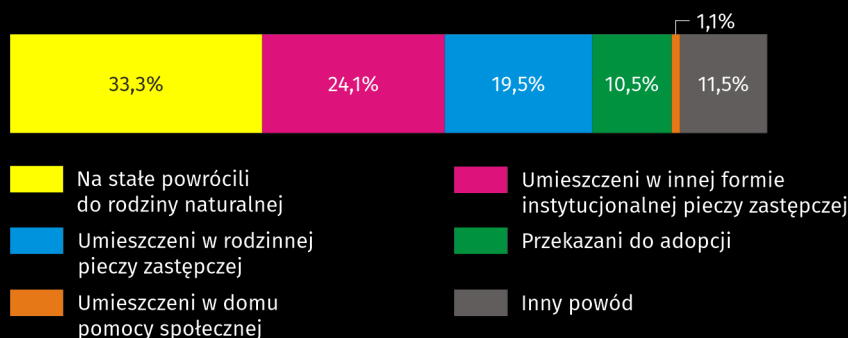

Najliczniejszą grupę (745 podopiecznych) stanowiły osoby w wieku 14–17 lat, a najmniej liczną (28 dzieci) najmłodsza grupa wiekowa poniżej 1 roku życia. W placówkach instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało również 138 pełnoletnich wychowanków kontynuujących naukę.

Najliczniejszą grupę wychowanków stanowiły dzieci w wieku 14–17 lat

Wśród wychowanków placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej – 78,4% posiadało oboje rodziców. Jedynie 2,9% dzieci było sierotami, a 18,7% półsierotami. Osoby niepełnosprawne stanowiły 11,8% wszystkich podopiecznych, a 12,1% chorujący przewlekłe, których choroba trwała sześć miesięcy lub dłużej.

Wykres 4. Struktura wychowanków do 18 roku życia według powodów opuszczenia placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej w 2021 r.

W ciągu 2021 r. placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej opuściło z różnych powodów 532 wychowanków do 18 roku życia. Najwięcej z nich (33,3%) powróciło do rodzin naturalnych.

Wśród 221 pełnoletnich wychowanków, którzy w ciągu 2021 r. opuścili placówki, 116 założyło własne gospodarstwo domowe, a 77 powróciło do rodzin naturalnych.

Placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej w swojej działalności wspierane były pracą 100 wolontariuszy, spośród których 90 pracowało w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Placówki wsparcia dziennego

W województwie mazowieckim w końcu 2021 r. opiekę dzienną zapewniało 259 placówek wsparcia dziennego (o 19 mniej niż w 2020 r.) prowadzonych w formie opiekuńczej, specjalistycznej, pracy podwórkowej lub w połączonych formach. Stanowiły one 8,8% wszystkich placówek wsparcia dziennego w całym kraju.

Placówki te dysponowały 7410 miejscami, w tym najwięcej (67,9%) znajdowało się w placówkach opiekuńczych. W ciągu 2021 r. z pomocy placówek wsparcia dziennego skorzystało 9559 podopiecznych, w tym 6026 (63,0% ogółu korzystających) z placówek opiekuńczych.

Blisko 68% wszystkich miejsc w placówkach wsparcia dziennego, to miejsca w placówkach opiekuńczych

Tablica 3. Placówki wsparcia dziennego według typu placówki (stan w dniu 31 grudnia)

Wyszczególnienie	Placówki	Miejsca	Korzystający		
			ogółem	w tym niepełnosprawni	
Ogółem	2020	278	8096	6956	402
	2021	259	7410	6714	343
Opiekuńcze	174	5035	4419	127	
Specjalistyczne	40	1050	916	139	
Pracy podwórkowej	7	138	122	–	
W połączonych formach	38	1187	1257	77	

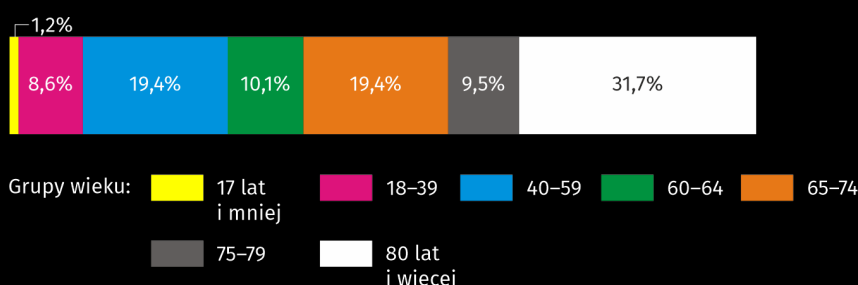
Osoby pracujące z dziećmi były wspierane przez 269 wolontariuszy w placówkach opiekuńczych, 159 – w specjalistycznych, 70 – w połączonych formach i 6 – w pracy podwórkowej.

Stacjonarne zakłady pomocy społecznej

W województwie mazowieckim w końcu 2021 r. funkcjonowało 308 stacjonarnych zakładów pomocy społecznej (o 27 więcej niż w końcu 2020 r.) oraz 4 filie. Z ogólnej liczby zakładów 43,5% stanowiły placówki zapewniające całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, działające na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub statutowej, 34,4% – domy pomocy społecznej, 14,6% – noclegownie i schroniska dla bezdomnych, 2,6% – domy dla matek, 1,3% – rodzinne domy pomocy i 3,6% – pozostałe niezaklasyfikowane do powyższych kategorii. Stacjonarne zakłady pomocy społecznej (łącznie z filiami) miały do dyspozycji 18448 miejsc (wzrost w porównaniu z 2020 r. o 1396, tj. o 8,2%). Podobnie, jak w latach poprzednich, domy pomocy społecznej posiadały największą liczbę miejsc (10027, tj. 54,4% ogółu).

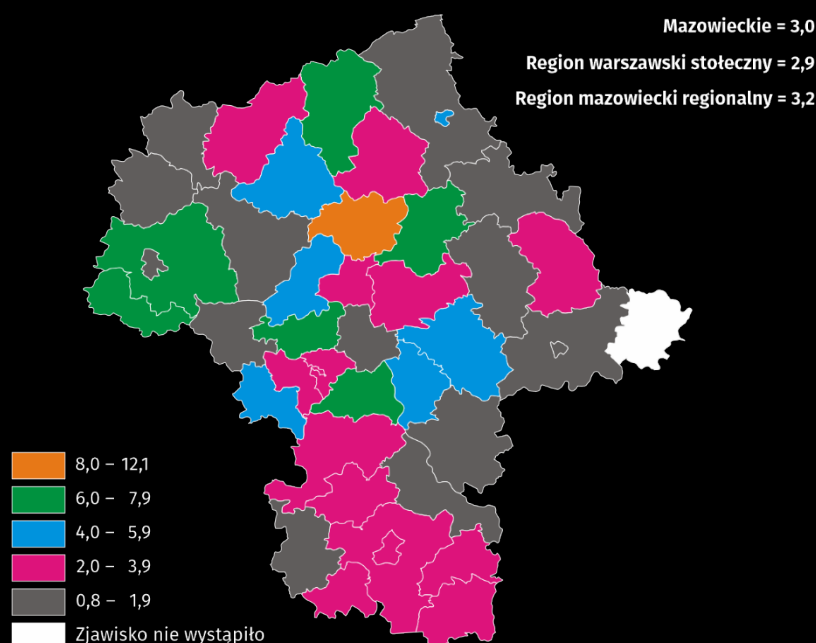
W ciągu 2021 r. w stacjonarnych zakładach pomocy społecznej przebywało 23293 mieszkańców

Wykres 5. Struktura mieszkańców stacjonarnych zakładów pomocy społecznej według grup wieku w 2021 r. (stan w dniu 31 grudnia)

Według stanu z końca roku, we wszystkich zakładach przebywało 16246 mieszkańców (o 8,6% więcej niż rok wcześniej), wśród których 53,5% stanowiły kobiety. Pod względem struktury według wieku, najliczniejszą grupę stanowiły osoby co najmniej 60 letnie – 70,7%, a najmniej liczna była grupa osób młodych (do 18 roku życia) stanowiąca 1,2% ogółu mieszkańców. Wśród pensjonariuszy stacjonarnych zakładów pomocy społecznej najwięcej z nich przebywało w placówkach dla osób w podeszłym wieku (6341 osób), a następnie w placówkach dla osób przewlekle psychicznie chorych (3009 osób), najmniej zaś w placówkach dla osób niepełnosprawnych fizycznie (78 osób).

Mapa 2. Mieszkańcy stacjonarnych zakładów pomocy społecznej na 1000 ludności w 2021 r. (stan w dniu 31 grudnia)

Wśród powiatów województwa mazowieckiego najwięcej mieszkańców przebywało w placówkach zlokalizowanych na terenie m.st. Warszawy i powiatu piaseczyńskiego, a najmniej – powiatów ostrowskiego, sierpeckiego i żuromińskiego. Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców stacjonarnych zakładów pomocy społecznej na 1000 ludności, to wskaźnik ten był najwyższy w powiecie pułtuskim (12,1), a najniższy w powiatach ostrowskim i ostrołęckim (po 0,8). Warto zaznaczyć, że w powiecie łosickim nie odnotowano stacjonarnych zakładów pomocy społecznej.

Na umieszczenie w stacjonarnych zakładach pomocy społecznej oczekiwało 1196 osób. Najwięcej z nich oczekiwało na miejsce w domach pomocy społecznej – 67,4% ogółu oczekujących. Większość mieszkańców, tj. 72,8% przynajmniej w części uczestniczyła w finansowaniu swojego pobytu, pokrywając koszty z dochodów własnych. Wśród nich zaledwie 8,7% pokrywało koszty w pełnej wysokości. Dla 19,5% mieszkańców pobyt w całości opłacała rodzina, a dla 6,4% gmina lub budżet państwa.

W ciągu 2021 r. w stacjonarnych zakładach pomocy społecznej przebywały 23293 osoby. Co szesnasty mieszkaniec tych zakładów zachorował na COVID-19. Spośród 1459 osób, u których zdiagnozowano koronawirusa, aż 46,7% to mieszkańcy domów pomocy społecznej.

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Warszawie

Dyrektor Zofia Kozłowska
Tel: 22 464 23 15

Rozpowszechnianie:
Centrum Informacji Statystycznej

Marcin Kałuski
Tel: 22 464 20 91

Obsługa mediów

Tel: 22 464 20 91

e-mail: m.kaluski@stat.gov.pl

warszawa.stat.gov.pl

[@Warszawa_STAT](https://twitter.com/Warszawa_STAT)

[@UrządStatystycznywWarszawie](https://www.facebook.com/UrządStatystycznywWarszawie)

[gus_stat](https://www.instagram.com/gus_stat)

[głównyurządstatystycznygus](https://www.youtube.com/głównyurządstatystycznygus)

[głównyurządstatystyczny](https://www.linkedin.com/głównyurządstatystyczny)

Powiązane opracowania

[Pomoc społeczna i opieka nad dzieckiem i rodziną w 2020 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych -> Ochrona zdrowia, opieka społeczna i świadczenia na rzecz rodziny](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Dom pomocy społecznej](#)

[Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży](#)

[Placówka typu interwencyjnego](#)

[Placówka typu rodzinnego](#)

[Placówka typu socjalizacyjnego](#)

[Placówka typu specjalistyczno-terapeutycznego](#)

[Placówka łącząca zadania placówek](#)

[Placówka wsparcia dziennego](#)

[Rodzina zastępcza](#)

[Rodzinny dom pomocy](#)

Oceń
opracowanie

